Sermaye Piyasası Kanunu

(Resmi Gazete ile yayımı : 30 . 7 . 1981 Sayı : 17416)

Kanun No.
2499

Kabul Tarihi :
28 . 7 . 1981

BÖLÜM - I

Genel Hükümler

Konu ve Amaç :

MADDE 1. — Bu Kanunun konusu, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak amacıyla; sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını, düzenlemek ve denetlemektir.

Kapsam :

MADDE 2. — Menkul kıymetlerin halka arzı ve bu yolla satışı, bunları çıkaran anonim ortaklıklar ve sermaye piyasasında faaliyet gösteren yardımcı kuruluşlar bu Kanun hükümlerine tabidir.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler uygulanır.

Tanımlar :

MADDE 3. — Bu kanunda yer alan bazı deyimlerin anlamları aşağıda gösterilmiştir.

a) Kurul : Bu Kanunun IV ncü bölümünde düzenlenen Sermaye Piyasası Kuruludur.

b) Menkul Kıymetler : Ortaklık veya alacaklılık sağlayarak, belli bir meblağı temsil eden; hisse senetleri, tahviller ve Hazine bonoları gibi kıymetlerdir. Bunlar dışında kalan kıymetli evrak ile mali değerleri temsil eden veya ihraç edenin mali yükümlülüklerini içeren her türlü evrakın halka arz ve bu yolla satışı da menkul hizmetler hükümlerine tabidir.

c) Halka Arz : Menkul kıymetlerin satın alınması için yazılı, sözlü veya resimli şekilde her türlü yoldan halka çağrıda bulunmayı ifade eder.

Halkı bir anonim ortaklığa katılmaya veya kurucu olmaya davet etmek de menkul kıymetlerin halka arzı sayılır.

d) Kayıtlı Sermaye : Anonim ortaklıkların, esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak kaydıyla, yönetim kurulu kararı ile Türk Ticaret Kanununun sermayenin artırılmasına dair hükümlerine tabi olmaksızın hisse senedi çıkarabilecekleri azami miktarı gösteren, Ticaret Sicilinde tescil edilmiş sermayeleridir.

e) Başlangıç Sermayesi : Kayıtlı sermayeli anonim ortaklıkların sahip olmaları zorunlu olan asgari çıkarılmış sermayeleridir.

f) Çıkarılmış Sermaye : Kayıtlı sermayeli anonim ortaklıkların satışı yapılmış hisse senetlerini temsil eden sermayeleridir.

BOLUM - II

Menkul Kıymetlerin Halka Arzı ve Satışı

Halka Arz İzni :

MADDE 4. — Menkul kıymetlerin halka arzı için Kuruldan bu Kanun uyarınca izin alınması zorunludur. Sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklıkların hisse senetleri halka arz yoluyla satılamaz.

İzin alınmaksızın halka arz edilen menkul kıymetlerin satışını durdurmaya ve gerekli tedbirleri almaya, satılan kısmın karşılığı için Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 103 ncü maddesi uyarınca ihtiyati tedbir istemeye Kurul yetkilidir. İzinsiz arz ve satıştan doğacak hukuki ve cezai sorumluluk saklıdır.

Genel ve katma bütçeli idareler ile mahalli idareler ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri tarafından çıkarılacak menkul kıymetlerin halka arzı için izin alınması gerekmez. Ancak halka arz edilen bu menkul kıymetler hakkında Kurula bilgi verilir.

İzin Verilmesi :

MADDE 5. — Halka arz izni için yapılacak başvuruya menkul kıymetleri çıkaran ortaklığın esas sözleşmesi, izahname ve Kurulun gerekli gördüğü diğer belge ve raporlar eklenir.

Belgeler üzerinde yapılacak incelemede gerçeğe uygun bir yargıya varılmasını sağlayacak bilgilerin tam ve doğru olarak açıklanıp açıklanmadığı hususu araştırılır. Belgeler ve açıklamalardaki eksikliklerin Kurul tarafından belirlenecek bir sürede tamamlanması zorunludur. Noksanlıkları bu süre içinde tamamlanmayan başvurular düşer.

İncelemeler sonunda, açıklamaların yeterli ve doğru olduğu sonucuna varıldığı takdirde menkul kıymetlerin halka arzına izin verilir. Açıklamaların yeterli ve gerçeğe uygun bulunmadığı veya halka arzın kamu yararına aykırı düşeceği ya da halkın istismarına yol açacağı kanısına varıldığı takdirde, gerekçe gösterilmek suretiyle başvuru reddedilir.

Başvurular en çok otuz gün içinde sonuçlandırılır. Eksikliklerin tamamlanması için verilen süreler bu sürenin hesabında dikkate alınmaz.

Kurul tarafından, tahvillerin halka arzına izin verilirken, satışa çıkarılacak tahvillerin miktar, faiz ve satış şartlarının tespitinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından alınmış olan kararlara uyulur. Halka arz edilecek tahvillerin ihracı için Merkez Bankasından ayrıca izin alınması gerekmez.

Halka Arzın Şekli :

MADDE 6. — Menkul kıymetlerin halka arzında açıklanacak bilgiler izahnamede yer alır. İzahnamede hangi bilgilerin bulunacağı hisse senetleri ve tahvil ihraçları bakımından ayrı ayrı olmak üzere Türk Ticaret Kanununun ilgili maddelerindeki hususlar gözönünde tutularak Kurul tarafından belirlenir.

Halka arz izninin verilmesinden sonra izahname ticaret siciline tescil ve ilan edilir. Halkın menkul kıymetleri satın almaya davet edilmesi, izahname ve esas sözleşmenin Kurul tarafından gerekli görülecek maddelerinin ekleneceği bir sirküler ile yapılır. Yayın organları ile yapılacak diğer ilanların esasları Kurul tarafından tespit edilir.

Halka yapılacak ilanlar ve açıklamalar, gerçeğe uymayan abartılmış veya yanıltıcı bilgileri içeremeyeceği gibi verilen halka arz izninin resmi bir teminat olarak yorumlanmasına yol açacak açık veya dolaylı bir ifade taşıyamaz. Kurul bu konuda yanıltıcı nitelikte gördüğü reklamları yasaklar.

Menkul Kıymetlerin Halka Satışı :

MADDE 7. — Menkul kıymetlerin halka arz yolu ile satışı, arz izninde gösterilen satış süresi içinde yapılır.

Kurul, halka arz edilen hisse senetlerinin üç ayı geçmemek üzere tanınacak satış süresi sonunda tamamen satılacağı ve bedellerinin ödeneceğinin kurucular, pay sahipleri ya da bir veya birkaç aracı kurum veya banka tarafından ortaklığa karşı taahhüt edilmesini ister. Bu taahhüt, süre sonunda satılmayan senetlerin kurucular, pay sahipleri veya aracılar tarafından satın alınıp bedellerinin nakden ödenmesini kapsar. Kurul, taahhüt kapsamına girecek şartları tespite ve taahüdün yerine getirileceği hakkında ortaklığa teminat verilmesini istemeye yetkilidir.

Halka arz yoluyla satılan hisse senedi veya geçici ilmühaber bedellerinin tam olarak nakden ödenmesi şarttır. Ancak aracı kurum ve bankaların taahhütleri sebebiyle sahip oldukları hisse senetleri veya ilmühaberleri halka satışlarında bu şart aranmaz.

Satış sırasında verilen geçici ilmühaberler en geç üç ay içinde hisse senetleriyle değiştirilir. Satışı yapılan tahvillerin satış sırasında alıcıya teslimi zorunludur.

Kurul, menkul kıymetlerin halka satışında küçük tasarruf sahiplerinin bunları almalarını kolaylaştırıcı, hak ve yararlarını koruyucu tedbirlerin alınmasını ortaklıktan ve satışı yapanlardan isteyebilir.

Borsaya Başvuru :

MADDE 8. — 11 nci madde kapsamına giren anonim ortaklıklar, çıkardıkları menkul kıymetleri, satış süresinin sonundan veya halka satıldıklarını öğrendikleri ya da bu durumun tespit olunduğu tarihten itibaren otuz gün içinde, kote edilmesi isteği ile, menkul kıymetler ve kambiyo borsalarından birine başvurmakla yükümlüdürler.

Satış Sonuçları Hakkında Bilgi Verme :

MADDE 9. — Menkul kıymetlerin halka arz yolu ile satışını yapan ortaklık ya da aracı kurum veya bankalar, satış süresinin bitiminden itibaren altı işgünü içinde, satışın sonucu hakkında Kurula bilgi vermekle yükümlüdürler.

Verilecek bilgilerin şekil ve esasları Kurul tarafından belirlenir.

İzahnamedeki Değişiklikler :

MADDE 10. — İzahname ile halka açıklanan konularda meydana gelen değişikliklerin ilgili anonim ortaklıklarca en geç on gün içinde Kurula bildirilmesi zorunludur.

Bildirimin şekil ve esasları Kurul tarafından belirlenir.

Değişiklikler 6 ncı maddede belirtilen esaslara göre ilan edilir.

BÖLÜM - III

Menkul Kıymetleri Halka Arz Olunan Anonim Ortaklıklar

Kapsam :

MADDE 11. — Menkul kıymetleri halka arz olunan anonim ortaklıklar bu Kanun hükümlerine tabidir.

Ortak sayısının 100'den fazla olduğu herhangi bir şekilde tespit olunan anonim ortaklıkların hisse senetleri halka arz olunmuş sayılır.

Kurul, bu Kanuna tabi anonim ortaklıkların kaydını tutar. Ortaklıklar menkul kıymetlerinin herhangi bir şekilde halka satıldığını, öğrendikleri tarihten itibaren otuz gün içinde, Kurula bildirmek zorundadırlar. Denetçiler bu durumu öğrendikleri tarihte ortaklık yönetim kuruluna bildirmekle yükümlüdürler.

Kayıtlı Sermaye :

MADDE 12. — Hisse senetlerini halka arz etmek üzere kurulan anonim ortaklıklar ile kurulmuş olup da sermaye artırmak suretiyle hisse senetlerini halka arz edecek olan anonim ortaklıklar, Kuruldan izin almak şartı ile kayıtlı sermaye sistemini kabul edebilirler.

Bu halde ortaklığın esas sermayesi çıkarılmış sermaye olur ve sözleşmede tespit edilen kayıtlı sermaye miktarına kadar yeni hisse senetleri çıkarmak suretiyle yönetim kurulu tarafından Türk Ticaret Kanununun esas sermayenin artırılmasına ilişkin hükümlerine bağlı kalınmaksızın sermaye artırılabilir.

Çıkarılan hisse senetleri tamamen satılarak bedelleri ödenmedikçe yeni hisse senetleri çıkarılamaz.

Kayıtlı sermayeli ortaklıkların başlangıç sermayesinin Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecek miktardan az olmaması ve unvanlarının kullanıldığı belgelerde çıkarılmış sermaye miktarının gösterilmesi zorunludur.

Yönetim kurulunun; imtiyazlı veya itibari değerinin üzerinde hisse senedi çıkarılması, pay sahiplerinin yeni pay almak haklarının sınırlandırılması konularında veya imtiyazlı hisse senedi sahiplerinin haklarını kısıtlayıcı nitelikte karar alabilmesi için; esas sözleşme ile yetkili kılınması şarttır.

Tahvil Çıkarılması :

MADDE 13. — Hisse senetleri halka satılan anonim ortaklıkların çıkarabilecekleri toplam tahvil tutarı genel kurulca onaylanan son bilançodaki çıkarılmış sermaye veya ödenmiş sermaye ile bilançoda görülen yedek akçelerin toplamından, varsa, zararlarının indirilmesinden sonra kalan miktarı geçemez.

Çıkarılan tahviller tamamen satılmadıkça yeni tahvil çıkarılamaz.

Tahvil çıkarma yetkisi esas sözleşme ile yönetim kuruluna devredilebilir. Bu takdirde Türk Ticaret Kanununun 423 ve 424 ncü maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Hisse Senedi ile Değiştirilebilir Tahvil :

MADDE 14. — Hisse senedi ile değiştirilebilir tahvillerin şekil, çıkarılma ve değiştirilme şart ve usulleri Kurul tarafından tespit ve ilan olunur.

Ortaklık genel kurulu veya yönetim kurulu, hisse senedi ile değiştirilebilir tahvil sahiplerinin haklarını kullanmalarına engel olacak herhangi bir karar alamaz.

Kayıtlı sermaye sistemini kabul eden anonim ortaklıklar tarafından hisse senedi ile değiştirilebilir tahvil çıkarılması halinde değiştirme sonucunda verilecek hisse senetleri ile ortaklığın çıkarılmış sermayesinin toplamı kayıtlı sermayeyi aşamaz.

Kâr Dağıtım Esasları :

MADDE 15. — Hisse senetleri halka arz yolu ile satılan anonim ortaklıkların esas sözleşmelerinde birinci temettü oranının gösterilmesi zorunludur. Bu oran, Kurul tarafından tespit olunacak miktardan aşağı olamaz.

Yönetim kurulu üyeleri ile memur, müstahdem ve işçilere kârdan pay dağıtılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması şarttır. Yasa hükmü ile ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede pay sahipleri için belirlenen birinci temettü ayrılmadıkça, başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve yönetim kurulu üyeleri ile, memur, müstahdem ve işçilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemez.

Hisse senetleri halka satılan, bir anonim ortaklık; yönetim, denetim veya sermaye bakımından dolaylı veya dolaysız olarak ilişkili bulunduğu diğer bir teşebbüs veya şahısla emsallerine göre bariz şekilde farklı fiyat, ücret ve bedel uygulamak gibi işlemlerde bulunarak yıllık kârını azaltamaz.

Bilanço, Kâr ve Zarar Cetveli :

MADDE 16. — 11 nci madde kapsamına giren ortaklıklar, bilançoları ile kâr ve zarar cetvellerini, yıllık yönetim ve denetim kurulu raporlarını, Kurul tarafından tespit olunacak şekil ve esaslar dahilinde düzenlemek zorundadırlar.

Genel Kurulca kabul edilip kesin şeklini alan bilanço ve kâr ve zarar cetveli ile denetim raporu Kurul tarafından belirlenecek şekil ve esaslar dahilinde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile ortaklığın menkul kıymetlerinin halka arz ve satışına ilişkin ilanlarının çıktığı en az iki gazetede ilan olunur. Kurul, bilanço ile kâr ve zarar cetvelinin ilandan önce yönetmelikte tespit edilecek mercilerce incelenerek tasdikini isteyebilir.

Ortaklık yönetim kurulu, yapılan ilanı yıllık faaliyet raporu ve denetim raporunu genel kurul toplantısını izleyen otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdür.

BÖLÜM - IV

Sermaye Piyasası Kurulu

Kurul :

MADDE 17. — Bu Kanunla verilen görevleri yapmak üzere tüzelkişiliği haiz, Sermaye Piyasası Kurulu kurulmuştur.

Kurul, biri başkan, biri başkanvekili olmak üzere yedi üyeden oluşur. Yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanır. Merkezi Ankara'dadır. Gerekli gördüğü yerlerde büro açabilir.

Kurulun ilgili olduğu bakanlık Maliye Bakanlığıdır. Maliye Bakanlığı Kurulun yıllık hesapları ile her türlü işlemlerini denetlemeye ve gerekli gördüğü tedbirleri almaya yetkilidir.

Denetim sonuçları ile bunlara ilişkin işlemler ve alınan tedbirleri gösterir bir rapor Kurulun yıllık faaliyet raporu ile birlikte Maliye Bakanı tarafından Bakanlar Kuruluna sunulur.

Başkan ve Üyelerin Seçimi ve Atanması :

MADDE 18. — Kurul; Maliye Bakanlığınca gösterilecek altı aday arasından üçü; Adalet Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, TC Merkez Bankası ve Türkiye Bankalar Birliğince gösterilecek ikişer adaydan birer kişi Bakanlar Kurulu tarafından seçilmek suretiyle yedi üyeden oluşur.

Bakanlar Kurulu, Maliye Bakanlığı adayları arasından seçilenlerden birisini başkan, birisini de başkanvekili olarak görevlendirir.

Başkan, başkanvekili ve üyelerin atanmaları Kararname ile olur. Bakanlıklar ve TC Merkez Bankasınca gösterilecek adayların en az yarısının bünyelerinden olması şarttır.

Atanma Şartları ve Görev Süreleri :

MADDE 19. — Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atanacakların, yükseköğrenim görmüş ve iktisat, maliye, hukuk, bankacılık ve işletmecilik dallarından birinde veya birkaçında en az onbeş yıllık tecrübe sahibi olmaları ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 nci maddesinin (A) fıkrasının 1, 4, 5, 6 ve 7 nci bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

Kurul Başkanı, başkanvekili ve üyelerinin görev süresi altı yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilir. Başkan dışındaki üyelerin üçte biri 2 yılda bir yenilenir. Başkanlık ve üyelikler, görev süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan yerlere 18 nci madde esasları dahilinde bir ay içinde seçim ve atama yapılır. Bu halde atanan, yerine atandığı kimsenin süresini tamamlar.

Atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri, durumlarının bu Kanunun 20 nci maddesine aykırı düştüğü veya Kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesinde kusur ve ihmalleri sabit olduğu takdirde Kurul başkan ve üyeleri süreleri dolmadan Bakanlar Kurulunca görevden alınırlar.

Yasaklar :

MADDE 20. — Kurul başkan ve üyeleri özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, ticaretle uğraşamaz, ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Hayır dernekleri ile amacı sosyal yardım ve eğitim işlerine yönelmiş vakıflardaki görevler ve kâr amacı gütmeyen kooperatif ortaklığı bu hükmün dışındadır.

Yemin .

MADDE 21. — Kurul başkan ve üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Divanı huzurunda görevlerinin devamı süresince Kurulun işlerini tam bir dikkat ve dürüstlük ile yöneteceklerine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair yemin ederler.

Yemin için yapılan başvuru Yargıtayca acele işlerden sayılır. Kurul başkan ve üyeleri yemin etmedikçe göreve başlayamazlar.

Görev ve Yetkiler :

MADDE 22. — Kurulun başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

a) Menkul kıymetlerin halka arzına izin vermek, halka arz ve satışı düzenlemek, denetlemek ve bu amaçla tebliğler çıkarmak.

b) Kanunun aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak; özellikle bilanço, kâr ve zarar tablosu, yıllık raporlar, denetim raporları ve diğer tablolar hakkında standartlar tespit etmek ve bunları tebliğlerle duyurmak. (Bu tebliğler, ortaklık hesaplarının açıklığını ve ilgililerin aydınlatılmasını sağlama amacını güder ve ortaklığın yönetimine ve içişlerine karışma niteliğinde hükümler taşıyamaz.)

c) Bu Kanun hükümleri gereğince kendisine tevdi edilen bilanço, yıllık raporlar ve denetim raporları ile diğer belgeleri incelemek, gerekli gördüğü hususlar hakkında denetçilerden ayrıca rapor istemek; elde ettiği sonuçları değerlendirmek ve ortaklık mali durumunda tehlikeli sayılacak belirtilerin tespiti halinde ortaklığın dikkatini çekmek.

d) Bu Kanuna tabi anonim ortaklıklar ile sermaye piyasasında faaliyette bulunan yardımcı kuruluşların faaliyetlerinin bu Kanuna ve ilgili mevzuata uygunluğunu denetlemek.

e) Ortaklıklar ile sermaye piyasasında faaliyette bulunan yardımcı kuruluşların Kanuna veya esas sözleşme hükümlerine veya işletme maksat ve konusuna aykırı görülen durum ve işlemlerini, gerekli işlem yapılmak üzere, yetkili mercilere bildirmek.

f) Kamu yararının gerektirdiği hallerde menkul kıymetlerin halka arzının geçici olarak durdurulması hususunda Maliye Bakanlığına teklifte bulunmak.

g) Maliye Bakanlığınca istenecek incelemeleri yapmak.

h) Çalışmaları hakkında Maliye Bakanlığına rapor vermek.

i) Sermaye piyasası ile ilgili mevzuatta yapılması gerekli değişiklikler konusunda Maliye Bakanlığına öneride bulunmak.

j) Tahviller için verilen halka arz izinleri ve bunların satış sonuçları hakkında üçer aylık dönemler itibariyle Merkez Bankasına bilgi vermek.

Yönetim ve Çalışma Düzeni :

MADDE 23. — Kurul, başkan bulunmadığı hallerde vekili tarafından yönetilir ve temsil edilir. Başkan dahil en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır ve salt çoğunlukla karar verir.

Başkan ve üyeler Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 245 nci maddesinin 3 ncü bendinde yazılı derecelerde karabeti bulunan kimselerle ilgili konulardaki müzakerelere iştirak edemez ve oylamaya katılamazlar.

Diğer Kuruluşlarla İşbirliği :

MADDE 24. — Kurul, görevlerinin yerine getirilmesinde bakanlıklardan, ilgili resmi ve özel kuruluşlar ile kişilerden görüş ve bilgi isteyebilir. Bunlar söz konusu isteğe cevap vermek ve Kurulun görevlilerine gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

Kurul, kanunen başka merciler tarafından takibi gereken hususları ilgili mercilere intikal ettirir.

Sır Saklama ve Kurulun Para, Evrak ve Malları Hakkında İşlenen Suçlar :

MADDE 25. — a) Kurul başkan ve üyeleri ile personeli ve bu Kanuna göre görevlendirilen denetim elemanları çalışmaları ve denetlemeleri sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait öğrendikleri sırları açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

b) Kurulun para, evrak ve her çeşit malları Devlet Malı hükmündedir. Bunlara karşı suç işleyen, görevini kötüye kullanan yahut ihmal eden kurul başkan ve üyeleri ile personeli Devlet memurları gibi cezalandırılırlar.

Bu konudaki kovuşturmalar genel hükümlere göre yürütülür.

Kurul Personelinin Statüsü :

MADDE 26. — Kurul hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler Kurulca devamlı görev yapmak üzere atanan memurlar eliyle yürütülür.

Kurul, gerektiğinde sözleşmeli uzman personel çalıştırabilir.

275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 20 nci maddesindeki yasak, Kurul hizmetlerinde de uygulanır.

Emeklilik ve Hizmet Sürelerinin Değerlendirilmesi :

MADDE 27. — Kurul personeli ile emekliliğe tabi görevlerden Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atananlar hakkında 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine dair hükümler uygulanır.

Başkan ve üyeliklere atananlardan kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların, bu kurumlara bağlılıkları devam eder.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi kimselerden Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atananlar ile Kurulda görev alanlar yeniden Devlet memuriyetine dönmek istedikleri takdirde; Kurulda geçirdikleri süreler, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri derece ve kademeler saklı kalmak üzere, her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak kaydıyla 3 ncü fıkra hükmü 1765 sayılı Üniversite Personel Kanununa tabi kimseler hakkında da uygulanır.

Ucret ve Mali Hükümler :

MADDE 28. — a) Kurul Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri Bakanlar Kurulu tarafından tespit olunur.

Kurul memurları ve sözleşme ile çalıştırılacak personelin kadroları ve ücretleri, 1 nci fıkradaki ücretler ve bunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin esaslar çerçevesinde, Kurulun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca tespit olunur.

b) Kurulun bütün giderleri, emrinde kurulacak özel bir fondan karşılanır.

Ortaklıklar bu fona, Kurul tarafından verilen izinler üzerine satışı yapılacak menkul kıymetlerin ihraç değerinin binde üçü tutarında ücret yatırmak zorundadırlar.

Fon gelirleri Kurulun giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açık, Maliye Bakanlığı Bütçesinden verilecek yardımlarla karşılanır.

Bu halde Kurul her mali yılın bitiminden en az dört ay önce, gelecek yıl için yapacağı giderleri ve bütçeden verilmesi gereken yardım tutarını Maliye Bakanlığına bildirir.

c) Kurul 14.7.1965 tarih ve 657 sayılı, 26.5.1927 tarih ve 1050 sayılı, 2.6.1934 tarih ve 2490 sayılı, 22.5.1964 tarih ve 468 sayılı, 21.2.1967 tarih ve 832 sayılı kanunlarla bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir.

Düzenlemeler :

MADDE 29. — Kurulun yetkilerinin kullanılışı, yönetim ve çalışma esasları, fon gelirlerinin tahsili, giderlerin yapılması ve bu işlemlerin denetlenmesinde uygulanacak usul ve esaslar, aylık ücretlerde yapılacak değişikliklerin esasları, personelinin atanma ve görevden alınma şekilleri, disiplin esasları, görevle bağdaşmayan haller ve diğer hak ve yükümlülükleri ile sair hususlar Bakanlar Kurulunca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

BÖLÜM - V

Sermaye Piyasasında Yardımcı Kuruluşlar

Kapsam :

MADDE 30. — Bu Kanuna göre faaliyette bulunabilecek «Yardımcı kuruluşlar» aşağıda gösterilmiştir.

A) Aracı Kurumlar,

B) Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklıkları,

C) Menkul Kıymetler Yatırım Fonu.

A) Aracı Kurumlar

Faaliyetlerinin Kapsamı :

MADDE 31. — a) Menkul kıymetlerin, kıymetli evrakın, mali değerleri temsil eden veya ihraç edenin mali yükümlülüklerini içeren her türlü evrakın başkası nam ve hesabına veya başkası hesabına kendi namına yahut kendi nam ve hesabına, aracılık amacıyla, alım satımı ancak bu Kanunda düzenlenen aracı kurumlar tarafından yapılır.

Bankalar ile 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununa göre borsalarda faaliyette bulunanların hakları saklıdır.

b) Aracı kurumlar kendi mali yükümlülüklerini içeren evrak ihdas edip halka arz edemez ve alım satımında bulunamazlar.

c) Bankalar dahil aracı kurumlar, menkul kıymetleri halka arz edebilirler. Menkul kıymetler dışında kalan kıymetli evrak ile mali değerleri temsil eden veya ihraç edenin mali yükümlülüklerini içeren her türlü evrakın halka arzı ancak bankalarca yapılır.

Türk Medeni Kanununun ipotekli borç senedi ve irat senedine dair hükümleri saklıdır.

d) Bankalar anonim ortaklıklara ait (c) bendinde belirtilen menkul kıymetler dışındaki evrakı halka arz ettikleri takdirde bu evrakın içerdiği mali yükümlülüklere kefil olmuş sayılırlar. Bu evrakın halka arzından sağlanacak menfaat aracılık ve garanti komisyonundan ibarettir. Evrak üzerinde bankanın borçlu veya alacaklı olması aracılık sıfatını değiştirmez.

Kuruluş ve Faaliyet Şartları :

MADDE 32. — Aracı kurumların kuruluşlarına izin verilebilmesi için;

a) Anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,

b) Sermayelerinin en az % 51'inin nama yazılı olması,

c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması,

d) Sermayelerinin Maliye Bakanlığınca belirtilen miktardan az olmaması,

e) Esas sözleşmelerinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,

f) Kurucularının müflis olmadığının veya yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hükümlülüklerinin bulunmadığının tespit edilmiş olması,

g) Maliye Bakanlığından uygun görüş alınması,

Şarttır.

Aracılık faaliyetinde bulunabilmek için Kuruldan «Borsa Bankerliği Belgesi» alınması ve menkul kıymetler ve kambiyo borsalarından birine kayıtlı üye olunması zorunludur.

Borsa bankerliği belgesi verilmesinde aranacak şart ve nitelikler ile faaliyetleri sırasında uyacakları koşullar Kurul tarafından yönetmelikle düzenlenir.

Yapılabilecek aracılık işlemleri ve aracılık suretiyle yüklenilecek sorumluluğun azami sınırı borsa bankerliği belgesinde gösterilir.

Borsa bankerliği belgesi olmayanlar veya belgeleri iptal olunanlar aracılık faaliyetlerinde bulunamayacakları gibi, ticaret unvanlarında veya ilan ve reklamlarında bu faaliyetlerde bulundukları intibaını yaratacak hiçbir kelime veya tabiri kullanamazlar.

Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş bulunan bir anonim ortaklığın sonradan bu Kanuna göre aracı kurum olarak faaliyet göstermesi ve aracı kurumların esas sözleşmelerinde yapılacak değişiklikler de aynı hükümlere tabidir.

B) Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklıkları

Faaliyetlerinin Kapsamı :

MADDE 33. — Menkul kıymetler yatırım ortaklıkları, menkul kıymet portföyü işletmek üzere kurulan anonim ortaklıklardır.

Bu ortaklıkların menkul kıymet portföyü işletmek dışında yapabilecekleri faaliyetler Maliye Bakanlığınca düzenlenir.

Kuruluş ve Faaliyet Şartları :

MADDE 34. — Menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının kuruluşlarına izin verilebilmesi için;

a) Anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,

b) Kayıtlı sermayeli olarak kurulmaları,

c) Başlangıç sermayelerinin Maliye Bakanlığınca belirtilen miktardan az olmaması,

d) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması,

e) Ticaret unvanlarında «Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı» ibaresinin bulunması,

f) Kurucularının müflis olmadığının veya yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hükümlülüklerinin bulunmadığının tespit edilmiş olması,

g) Maliye Bakanlığından uygun görüş alınması,

Şarttır.

Yatırım ortaklıkları kurucu ve imtiyazlı hisse senedi ve tahvil ihraç edemezler.

Kurucuların izin için yapacakları başvurulara Maliye ve Ticaret bakanlıklarınca tespit olunacak örneğe uygun ve noter huzurunda düzenleyip imza edecekleri birer beyanname eklemeleri zorunludur.

Yatırım ortaklıklarının esas sözleşmelerinde yapılacak değişiklikler için de Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması gerekir.

Yukarıdaki esaslara göre kurulan yatırım ortaklıkları dışında hiçbir kuruluş «Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı» kuramayacağı gibi, bu adı veya aynı anlama gelen başka bir ibareyi ticaret unvanlarında veya ilan ve reklamlarında kullanamaz.

Yatırım ortaklıkları, faaliyetlerinin gerektirdiği ve Kurul tarafından tespit olunacak miktar ve değerin üzerinde taşınmaz mal edinemezler.

Yatırım ortaklıkları, portföylerine borsa rayiç değerinin üstünde menkul kıymet satın alamaz veya borsa rayiç değerinin altında menkul kıymet satamazlar.

Sermaye ve yedek akçeleri toplamının yüzde yirmisinden fazlasını bir ortaklığın menkul kıymetlerine yatıramazlar. Bu sınır, portföy değerinin değişmesi veya opsiyon haklarının kullanılması nedeniyle aşıldığı takdirde fazla kısmın en geç 6 ay içinde tasfiyesi gerekir. Belirtilen süre içinde elden çıkarmanın imkânsız olduğu veya büyük zarar doğuracağının belgelenmesi halinde süre kurul tarafından uzatılabilir.

Yatırım ortaklıkları, hiçbir ortaklıkta sermayenin ya da tüm oy haklarının yüzde onundan fazlasına sahip olamazlar.

Yatırım ortaklıklarının portföyleri hakkında Kurula ve ortaklarına bilgi verme gibi yükümlülükler ile likiditesi, hesapları, bilanço, kâr - zarar cetvellerine ve bunların ilanına ve diğer işlemlerine ilişkin hususlar Kurul tarafından belirlenir.

C) Menkul Kıymetler Yatırım Fonu

Tanım :

MADDE 35. — Bu Kanun hükümleri uyarınca halktan katılma belgeleri karşılığı toplanacak paralarla, belge sahipleri hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inançlı mülkiyet esaslarına göre menkul kıymet portföyü işletmek amacıyla kurulan mal varlığına «Menkul Kıymetler Yatırım Fonu» adı verilir.

Bankalar dışında hiçbir kişi ve kuruluş veya mal varlığı, «Menkul Kıymetler Yatırım Fonu» kuramaz ve bu adı veya aynı anlama gelen başka bir ibareyi ticaret unvanlarında veya ilan ve reklamlarında kullanamaz.

Fonun tüzelkişiliği yoktur. Ancak mal varlığı bankanın mal varlığından ayrıdır. Banka, fonu, belge sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde yönetir ve temsil eder. Fon varlığının korunması ve saklanmasından yönetici banka sorumludur. Banka ile katılma belgesi sahipleri arasındaki ilişkilere bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanununun Vekâlet Akdi hükümleri uygulanır.

Kuruluş İzni :

MADDE 36. — Banka, yatırım fonu kurmak için, hazırlayacağı noterden tasdikli fon içtüzüğünü Maliye Bakanlığına vererek izin almak zorundadır.

Menkul kıymet portföyü işletmek amacı dışında bir amaçla yatırım fonu kurulmasına izin verilmez.

Fon İçtüzüğü :

MADDE 37. — Fon İçtüzüğünde en az aşağıdaki hususların bulunması şarttır.

a) Fonun adı ile kurucu bankanın unvanı ve merkezi;

b) Fonun tutarı;

c) Fonun yönetiminde uygulanacak şekil;

d) Fonun yatırım yapacağı menkul kıymetlerin seçimi ve riskin dağıtılması esasları;

e) Katılma belgelerinin satış ve geri satın alınış fiyatlarının tespiti usulü ve portföyün değerlendirilmesi esasları;

f) Fon kârının tespiti ve katılma belgeleri sahiplerine dağıtılması esasları;

g) Kurucu bankanın yönetici sıfatıyla fondan alacağı ücret ve başka menfaat ile gider karşılıklarının tespiti esasları;

h) Fonun hesap dönemi;

i) Varsa fonun süresi;

j) Fonla ilgili bilgilerin Türk Ticaret Kanununun 37 nci maddesinin 4 ncü fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, açıklanma şekli;

k) Fona katılma ve fondan ayrılma şartları;

l) Fonun tasfiye şekli.

Maliye Bakanlığı, gerektiğinde fon içtüzüğüne fonun alabileceği menkul kıymetlerin belli borsalarda kote edilmiş veya alınıp satılır olmasını ya da gerekli gördüğü diğer hususların konulmasını isteyebilir.

İçtüzüğün Tescili ve Değiştirilmesi :

MADDE 38. — Maliye Bakanlığı tarafından uygun görülen fon içtüzüğü, yönetici bankanın merkezinin bulunduğu yerin ticaret siciline tescil ve ilan olunur.

Fon İçtüzüğünde belirtilen fon tutarının artırılması ve süresinin uzatılması Maliye Bakanlığının izni ile yapılır ve yukarıda belirtilen şekilde tescil ve ilan olunur. Bunlar dışında Fon İçtüzüğünde değişiklik, bankanın haklı nedenlere dayanarak yapacağı talep üzerine, merkezinin bulunduğu yerin Ticaret Mahkemesi kararı ile yapılabilir. Mahkemeye başvurmadan önce içtüzük değişikliği hakkında Maliye Bakanlığından uygun görüş alınması gerekir. Mahkeme, gerekli görürse katılma belgesi sahiplerine bir ay ara ile iki kez ilan etmek suretiyle belirleyeceği gün ve saatte değişikliğe karşı olanların dinleneceklerini bildirir. Karşı olanlar, sözkonusu güne kadar görüşlerini yazılı olarak da mahkemeye verebilirler.

Mahkemenin vereceği karar ilan edilir. Değişiklik yapılmışsa ticaret siciline tescil olunur.

Fonun Oluşması ve Katılma Belgelerinin Halka Arzı :

MADDE 39. — Kurucu banka, yatırım fonunun kurulması için İçtüzükte öngörülen fon tutarı kadar avans tahsis eder. Bu avans ile menkul kıymetler portföyü oluşturulur ve katılma belgeleri çıkarılarak halka arz edilir. Banka, katılma belgelerinin satış hâsılatından fona verdiği avansı geri alır.

Katılma Belgesi :

MADDE 40. — Katılma belgesi, belge sahibinin yönetici bankaya karşı sahip olduğu hakları taşıyan ve fona kaç hisse ile katıldığını gösteren kıymetli evrak niteliğinde bir senet olup emre veya hamiline yazılı olarak düzenlenebilir.

Katılma belgesinin itibari değeri söz konusu olmayıp ihraç veya geri satın alınma değeri, ihracı veya satın alınması gününde, fon içtüzüğündeki ilkelere göre tespit edilecek rayiç değeri üzerinden, belgenin temsil ettiği pay sayısına göre hesaplanır.

Fon tutarı artırılmak suretiyle çıkarılacak yeni tertip katılma belgelerinin değeri çıkarma günündeki fon rayiç değeri, tedavüldeki katılma belgelerinin temsil ettikleri tüm hisselerin sayısına bölünerek hesaplanır.

İlk katılma belgelerinin ihracı sırasında katılma payı sayısı, bir payın ihraç değeri 50.000 lirayı geçmeyecek şekilde tespit edilir.

Katılma paylarının ihraç ve geri satın alınma değerleri, Kurul tarafından belirtilecek şekilde halka ilan edilir.

Katılma belgesinde fon içtüzüğünün tam metninin ve bankanın yetkili imzalarının bulunması şarttır.

Katılma belgesi, ancak temsil ettiği değerlerin tam olarak nakden ödenmesi şartiyle satılabilir.

Yönetim İlkeleri :

MADDE 41. — a) Yatırım fonunun mal varlığı, yönetici bankanın fon içtüzüğü ve bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmesi ve sorumluluğunu karşılaması dışında hiçbir amaçla kullanılamaz. Fon mal varlığı rehnedilemez veya teminat gösterilemez. Aksine yapılan işlem, pay sahipleri bakımından hükümsüzdür. Fon üçüncü şahıslar tarafından haczedilemez.

b) Yönetici banka fonun portföyünden, fon da yönetici bankanın portföyünden borsaya kote edilmiş olanlar dışında menkul kıymet satın alamaz. Fon, hiçbir nedenle yönetici bankanın hisse senedi ve tahvillerini ve başka fonların katılma belgelerini satın alamaz.

c) Yönetici banka fon portföyüne, sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olan kamu kuruluşları dışındaki hissedarlarının; idare meclisi başkan ve üyelerinin, genel müdür ve genel müdür yardımcılarının ayrı ayrı ya da birlikte sermayelerinin % 25'inden fazlasına sahip oldukları ortaklıkların menkul kıymetlerini alamaz. Yönetici bankanın iştiraklerince çıkarılmış menkul kıymetlerin toplamı, fon portföyünün % 20'sini geçemez.

d) Yatırım fonları, portföy değerlerinin % 20'sinden fazlasını bir ortaklığın menkul kıymetlerine yatıramazlar. Bu sınır, portföy değerinin değişmesi veya opsiyon haklarının kullanılması nedeniyle aşıldığı takdirde, fazla kısmın en geç altı ay içinde tasfiyesi gerekir. Belirtilen süre içinde elden çıkarmanın imkânsız olduğu veya büyük zarar doğuracağının belgelenmesi halinde süre Kurul tarafından azami üç ay uzatılabilir.

Yatırım fonları, hiçbir ortaklıkta sermayenin ya da tüm oy haklarının % 10'undan fazlasına sahip olamazlar.

e) Yönetici banka, fon hesabına borsa rayiç değerinin üstünde menkul kıymet satın alamaz ve fona ait kıymetleri borsa rayiç değerinin altında satamaz.

f) Katılma belgelerinin satışı sırasında, fon içtüzüğü ya da başka belgelerle, payların değerini etkiliyecek önemli hususlarda alıcılara yapılan yazılı açıklamaların doğruluğundan yönetici ve aracı bankalar birlikte sorumludurlar. Bu açıklamalarla kendisine katılma payının değerinin yanlış takdirine neden olacak nitelikte bilgi verilen alıcının istemesi halinde, belge karşılığında ödediği para, cari iskonto haddi üzerinden işlemiş faizi ile birlikte geri verilir.

g) Katılma belgesi sahipleri, belgenin günlük rayiç fiyattan geri satın alınmasını her zaman isteyebilirler. Maliye Bakanlığı, olağanüstü hallerde fonun bu yükümlülüğünün sınırlı bir süre için geriye bırakılmasına karar verebilir.

h) Yönetici banka, ancak istisnai hallerde ve fon varlığının % 10'unu geçmemek üzere, fon hesabına kredi alınması için kuruldan izin isteyebilir. Bu kredinin alınması ve geri odenmesi hakkında kurula bilgi verilir.

i) Fon portföyündeki menkul kıymetlerle ilgili oy hakları bankanın yetkili temsilcileri tarafından kullanılır. Banka, istisnai hallerde ve yazılı talimat vermek suretiyle bu hususta başkasına yetki verebilir.

j) Banka birden fazla fon kurup yönetebilir. Banka, yönettiği her fonun varlıklarını kendi varlıklarından ayrı ve özel hesaplarda izlemek ve bunlar için ayrı muhasebe tutmakla yükümlüdür.

k) Kurulacak Menkul Kıymetler Yatırım Fonlarının tutarı, bankanın ödenmiş sermaye ve yedek akçelerinin toplamını aşamaz.

Hesap Raporu ve İlanı :

MADDE 42. — Yönetici banka, her hesap döneminin bitiminden itibaren 3 ay içinde fonun durumu, portföyün terkibi ve dönem içindeki gelişmesini belirten bir hesap raporu hazırlar ve Kurul'a verir.

Banka, fonun yıllık hesap raporunun bir özetini ilan etmekle yükümlüdür. Bu ilanda, fonun giderler ve hâsılat hesabı özetinin, portföyündeki menkul kıymetlerin cins, miktar ve değerlerinin, fonun diğer hesap ve para durumunun, bir yıl önceki durumları ile birlikte gösterilmesi; dönem içinde ihraç edilen ve geri alınan katılma belgesi sayılarının belirtilmesi zorunludur.

Bankanın İflası veya Tasfiyesi ·

MADDE 43. — Yönetici bankanın iflası veya tasfiyesi halinde Maliye Bakanlığı, yatırım fonunun yönetim ve muhafazasını uygun göreceği başka bir bankaya verebilir.

Yönetici bankanın iflas veya tasfiye kararından itibaren 15 gün içinde fonun yönetimini devralacak bir bankanın bulunmaması veya Maliye Bakanlığının mevcut şartlar altında fonun devamını katılma belgesi sahiplerinin yararına uygun görmemesi halinde fon sona erer.

Fonun Sona Ermesi .

MADDE 44. — Yatırım fonu 43 ncü maddenin 2 nci fıkrasındaki durumdan başka aşağıdaki nedenlerle sona erer.

a) Fon İçtüzüğünde bir süre öngörülmüş ise bu sürenin bitmesi.

b) Fon İçtüzüğü süresiz ise bankanın Maliye Bakanlığının görüşünü aldıktan sonra 6 ay öncesinden feshi ihbar etmesi.

c) Bankanın, haklı nedenlere dayanarak merkezinin bulunduğu yerin Ticaret Mahkemesinden fesih talebinde bulunması üzerine mahkemenin Maliye Bakanlığının görüşünü aldıktan sonra karar vermesi.

Fon mal varlığı fon içtüzüğündeki ilkelere göre tasfiye edilir ve tasfiye bakiyesi katılma belgesi sahiplerine payları oranında dağıtılır.

Fesih anından itibaren hiçbir katılma belgesi ihraç edilemez ve geri alınamaz.

BÖLÜM - VI

Denetim ve Cezai Sorumluluk

Denetime Yetkililer :

MADDE 45. — 11 nci madde kapsamına giren ortaklıklar ile sermaye piyasasındaki yardımcı kuruluşların bu Kanundan doğan işlem ve hesapları Kurulun denetçileri tarafından denetlenir.

Kurulun lüzum görmesi ve bunun Maliye Bakanlığınca uygun görülmesi halinde, bu denetim, Maliye Bakanı tarafından görevlendirilecek Maliye müfettişleri, hesap uzmanları ve bankalar yeminli murakıpları marifetiyle de yapılabilir.

Maliye Bakanı, gerektiğinde Kurulun talebi olmaksızın da bu denetmeleri yaptırabilir.

Tedbirler :

MADDE 46. — a) 45 nci madde gereğince yapılan denetlemeler sonunda, aracı kurumların, kanun ve işletme amaç ve ilkelerine aykırı durum ve işlemleri dolayısıyla mali durumlarının ciddi surette zayıflamakta olduğu tespit olunduğu takdirde, 49 ncu madde hükmü saklı kalmak kaydıyla Kurul tarafından uygun bir süre verilerek, kanun ve işletme amaç ve ilkelerine uygunluğun sağlanması ve mali durumun güçlendirilmesi istenebilir.

Verilen süre içinde, aracı kurum tarafından gerekli tedbirlerin alınmadığı veya mali durumun taahhütlerini karşılayamayacak kadar zayıflamış olduğu tespit olunduğu takdirde, Kurul, kurumun borsa bankerliği belgesini iptal etmeye yetkilidir.

Maliye Bakanı, Kurulun teklifi üzerine, borsa bankerliği belgesi iptal olunan aracı kurumun tedricen tasfiyesine karar verebilir.

b) Tedrici tasfiyeye tabi tutulan aracı kurumların tasfiyeleri Maliye Bakanının belirleyeceği bir banka tarafından yürütülür.

Tedricen tasfiye karar ve işlemlerinde, Türk Ticaret Kanunu, İcra ve İflas Kanunu ve diğer mevzuatın tasfiye ile ilgili hükümleri uygulanmaz.

Tasfiyeye giren kurumların aktifleri öncelikle taahhütlü satışlardan doğan yükümlülüklerinin karşılanmasına tahsis olunur. Bu yükümlülüklerin tasfiye sonucu beklenmeden yerine getirilmesi için (c) bendinde belirtilen fondan ihtiyaç oranında avans verilir.

Fon, verilen bu avanslar dolayısıyla tasfiye halindeki kurumun bütün aktifleri üzerinde imtiyazlı alacaklı sıfatını kazanır. Maliye Bakanı, fon adına aracı kurumun iflasını isteyebilir.

Fondan karşılanan taahhütlü satış yükümlülükleri ve tasfiye giderlerinin kurumun aktifleri ile karşılanamayan kısmı, nihai ve kati açık olarak fon tarafından yüklenilir.

c) Haklarında tedricen tasfiye kararı verilen aracı kurumların kati ve nihai açıklarının karşılanması için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde bir fon kurulmuştur.

Aracı kurumlar, yıl sonları itibariyle taahhütlü satışlarının tutarının binde biri oranında bir meblağı ertesi yılın beşinci ayı sonuna kadar bu fona yatırmaya mecburdurlar.

Kurumların fona odemekle yükümlü oldukları tutarlar Kurumlar Vergisi matrahının tespitinde gider sayılır.

d) Kanuna, işletme amaç ve ilkelerine aykırı işlemleri sebebiyle aracı kurumun iflasına sebep olan Yonetim Kurulu başkan ve üyeleri ile 1 nci derece imzaya yetkili yoneticilerinin Maliye Bakanlığının talebi üzerine iflasına mahkemece karar verilebilir ve haklarında İcra ve İflas Kanununun 5, 6 ve 7 nci bapları hükümleri uygulanır.

Cezai Sorumluluk

MADDE 47. — Diğer kanunlara gore daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde;

a. (1) Bu Kanun hükümleri gereğince hazırlanacak izahname, sirküler, katılma belgesi gibi belgelerde ve menkul kıymetlerin arz ve satışı ile ilgili olarak halka yapılan yazılı açıklama ve ilanlarda, menkul kıymetlerin değerini etkileyecek önemli hususlarda gerçeğe aykırı veya noksan bilgi verenler,

(2) Bu Kanuna gore, Maliye Bakanlığı ve Kurul tarafından istenecek bilgileri vermeyen veya gerçeğe aykırı olarak verenlerle; gorevlendirilecek denetim gorevlilerinin istedikleri bilgileri vermeyen veya gerçeğe aykırı olarak verenler, defter ve belgeleri bu görevlilere ibraz etmeyen, saklayan, yok eden veya bunların görevlerini yapmalarını engelleyenler,

(3) Bu Kanunun 4 ncü maddesinin 1 ve 2 nci fıkraları, 15 nci maddesinin 3 ncü fıkrası, 25 nci maddesinin (a) bendi, 28 nci maddesinin (b) bendi, 31 ve 32 nci maddeleri, 34 ncü maddesinin 5 nci fıkrası, 35 nci maddesinin 2 nci fıkrası, 36 ncı maddesi, 44 ncü maddesinin son fıkrası, 46 ncı maddesinin (c) bendi hükümlerine aykırı hareket edenler,

Fiilin önem ve mahiyetine gore ayrı ayrı veya birlikte hükmolunmak üzere yüzbin liradan bir milyon liraya kadar ağır para cezası ve 1 aydan 2 yıla kadar hapis cezası ile,

b. Bu Kanunun 7, 8, 9, 10, 11 nci maddeleri, 14 ncü maddesinin 2 nci fıkrası, 16 ncı maddesi, 34 ncü maddesinin 6, 7, 8, 9 ve 10 ncu fıkraları, 40 ncı maddesinin 5, 6 ve 7 nci fıkraları, 41 ve 42 nci maddeleri ile bu Kanunda yazılı yetkilere dayanarak çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere, genel ve özel nitelikteki kararlara, standart ve formlara, idari emir ve yasaklara aykırı hareket edenler, 50 bin liradan 500 bin liraya kadar ağır para cezası ile,

Cezalandırılırlar.

Cezaların Artırılması .

MADDE 48. — Menkul kıymetleri halka satılan anonim ortaklıklar ile aracı kurumlar ve yatırım ortaklıklarının yönetim kurulu üyeleri ile denetçileri, müdür ve diğer personeli ve yatırım fonu temsilcileri ile sorumlularının ortaklığın veya fonun paraları ve diğer malları ile hisse senetleri, tahvilleri, defter, evrak, dosya, kayıt ve diğer belgeleri üzerinde işledikleri suçların genel hükümlere göre belirlenen cezaları yarı oranında artırılarak hükmolunur.

Usul Hükümleri ·

MADDE 49. — Bu Kanunun 47 nci maddesinde yazılı suçlardan dolayı kovuşturma yapılması, Kurulun teklifi üzerine Maliye Bakanlığı tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru ile Bakanlık aynı zamanda müdahil sıfatını kazanır.

Bu Kanuna aykırı fiillerin işlendiğine dair bilgi edinen Cumhuriyet Savcıları Maliye Bakanlığını haberdar ederek durumun incelenmesini isteyebilirler.

Cumhuriyet Savcıları kovuşturmaya mahal olmadığına karar verirlerse Maliye Bakanlığı kendisine tebliğ edilecek bu kararlara karşı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre itiraza yetkilidir.

Bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalar mahkemelerce acele işlerden sayılır ve öncelikle karara bağlanır.

BÖLÜM - VII

Çeşitli Hükümler

Saklı Hükümler ve İstisnalar :

MADDE 50. — a) Bankalar bu Kanunun V nci bölümünde düzenlenen faaliyetlerde bulundukları takdirde, söz konusu faaliyetleri ile sınırlı olmak üzere, bu Kanun hükümlerine tabi olurlar.

b) Özel kanunla kurulmuş anonim ortaklıklarla ilgili hükümler saklıdır.

c) 12.3.1964 tarih ve 440 sayılı Kanuna tabi bankaların bu Kanun gereğince aracı sıfatıyla hisse senedi alım satımlarında, sözü geçen Kanunun 4 ncü maddesi hükmü uygulanmaz.

d) 1211 sayılı TC Merkez Bankası Kanunu ile 7397 sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

Geçici Hükümler .

GEÇİCİ MADDE 1. — Kurulun aylıkları, ücretleri ve daire hizmetleriyle ilgili 1981 yılı giderleri 1981 yılı Maliye Bakanlığı bütçesinin ihtiyat tertibinden karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden once kurulmuş olup, Kanunun 11 nci maddesindeki nitelikleri haiz anonim ortaklıklar da bu Kanun hükümlerine tabidir. Kurul, bu Kanuna göre gerekli şartların yerine getirilmesi için söz konusu ortaklıklara 1 yılı aşmamak üzere süre verebilir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen ortaklıkların esas sözleşmelerini bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek için yapacakları genel kurullar, olağan genel kurulların usul ve çoğunluğuna göre toplanır ve karar verir.

Esas sözleşmelerini tanınan süre içinde Kanuna uygun hale getirmeyen anonim ortaklıkların bu Kanuna aykırı bulunan esas sözleşme hükümleri uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 3. — a) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce aracılık faaliyetinde bulunanlar, Kurula bildirmek kaydıyla, faaliyetlerine bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren birinci yıl sonuna kadar devam edebilirler.

Bu süre içinde kuruluş şartları ile faaliyetlerini Kanun hükümlerine uygun hale getirerek borsa bankerliği belgesi almak zorundadırlar.

Borsa bankerliği belgesi için başvuruların bir yıllık sürenin bitiminden en geç iki ay önce yapılması gerekir.

Yukarıdaki esaslara göre borsa bankerliği belgesi alanlar önceden girdikleri bu Kanuna aykırı düşen taahhütlerini; borsa bankerliği belgesi için başvurmayanlar veya belge verilmesi uygun görülmeyenler ise önceden girdikleri taahhütlerinin tümünü Kurul tarafından tanınacak süreler içinde tasfiye etmek zorundadırlar.

Borsa bankerliği belgesi almış olup da önceden girdikleri bu Kanuna aykırı taahhütlerini tanınan süre içinde tasfiye etmeyen aracı kurumların borsa bankerliği belgeleri iptal olunur.

b) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyet gösteren menkul kıymetler yatırım ortaklıkları bir yıllık süre sonuna kadar faaliyetlerine devam edebilirler. Bunlar esas sözleşmelerini ve taahhütlerini tanınan süre içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmek zorundadırlar. Uyum sağlamayan ortaklıklar hakkında Kurulun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca fesih davası açılır.

c) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş yatırım fonlarının Kanun hükümlerine göre bir fon tüzüğü kabul ederek bir banka yönetiminde faaliyette bulunabilmeleri için Maliye Bakanlığınca Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere ve iki yılı aşmamak kaydıyla uygun bir süre verilebilir. Bu süre içinde statü değişikliğini gerçekleştirmeyen fonlar sona erer.

Sona eren fonlar Maliye Bakanlığınca belirtilen bir milli banka tarafından tasfiye edilir ve tasfiye edilen fonların aktifleri öncelikle tasarruf sahiplerinin haklarının karşılanmasına tahsis olunur.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun 29 ncu maddesinde yazılı düzenlemeler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içinde yapılır.

GEÇİCİ MADDE 5. — Sermaye Piyasası Kurulunun ilk 2 nci ve 4 ncü yıllar sonunda yenilenecek üyeleri, Kurulun bu dönemlerdeki son toplantılarında ad çekme ile tespit olunur.

Yürürlük :

MADDE 51. — Bu Kanunun 17 - 29 ncu maddeleri ile geçici 1 ve 4 ncü maddeleri yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımından altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 52. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

I - Gerekçeli 217 S. Sayılı basmayazı Milli Güvenlik Konseyinin 65 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Milli Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/157